

Олександр Микитчик

*к. ю. н., доцент, професор кафедри кримінального права,
Національної академії внутрішніх справ*

Світлана Мазепа

*к. ю. н., доцент кафедри кримінального права та процесу
Тернопільського національного економічного університету*

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРИХОВУВАННЯ ДІАГНОЗУ COVID-19: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Україна, як і інші держави світу, прийняла на законодавчому рівні ряд рішень щодо запровадження заходів, які мають бути першочерговими по запобіганню поширення на її території коронавірусу COVID-19.

Так, Постанова Кабінету міністрів України №211 “Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19” від 11 березня 2020 року містила заборону відвідування закладів освіти її здобувачами; проведення всіх масових заходів, у яких бере участь понад 200 осіб, крім заходів, необхідних для забезпечення роботи органів державної влади та органів місцевого самоврядування та інше [1]. В подальшому, до цього нормативно-правового акту вносилися зміни, які спочатку посилювали, а згодом пом’якшували обмежувальні заходи.

У зв’язку з карантинном чимало конституційних прав було обмежено, і це стане предметом чисельних наукових досліджень. Проте, найважливішим є здоров’я населення, тому держава змушена була обмежувати права своїх громадян для забезпечення безпеки.

В контексті наукової конференції «Лікарська таємниця в умовах пандемії: законодавчі, соціальні та психологічні аспекти» будуть підніматись питання кримінальної відповідальності за розголошення лікарської таємниці.

Так, у статті 145 КК України передбачено відповідальність за умисне розголошення лікарської таємниці особою, якій вона стала відома у зв’язку з виконанням професійних чи службових обов’язків, якщо таке діяння спричинило тяжкі наслідки. В свою чергу, ст. 132 КК України передбачає відповідальність за розголошення службовою особою лікувального закладу, допоміжним працівником, який самочинно здобув інформацію, або медичним працівником відомостей про проведення медичного огляду особи на виявлення

зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби, що є небезпечною для життя людини, або захворювання на синдром набутого імунодефіциту (СНІД) та його результатів, що стали їм відомі у зв'язку з виконанням службових або професійних обов'язків [3].

Тому, ми пропонуємо звернути увагу на питання не розголошення, а навпаки, на приховання діагнозу коронавірусу під час пандемії та надзвичайної ситуації, оскільки інформація про діагноз згідно з ст. 286 Цивільного кодексу України відноситься до «лікарської таємниці». Так, на початку березня 2020 року Служба безпеки України порушила кримінальне провадження за ч. 1 ст. 325 КК України стосовно службових осіб приватної медичної клініки, які не повідомили Міністерство охорони здоров'я України та центр громадського здоров'я про позитивні результати аналізу на коронавірус [4].

Законом України від 17.03.2020 р. № 530-ІХ "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)" передбачено посилення відповідальності за порушення карантину. Крім встановлення адміністративної відповідальності за порушення правил щодо карантину людей (ст. 44³ КУпАП), також викладено в новій редакції статтю 325 КК України, яка передбачає відповідальність за порушення правил та норм, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним хворобам, а також масовим неінфекційним захворюванням (отруєнням) і боротьби з ними, якщо такі дії спричинили або завідомо могли спричинити поширення цих захворювань [5].

Так, в диспозиції статті 325 КК України прямо зазначено, що злочин може бути вчинений лише шляхом дії, а про можливість вчинення злочину шляхом бездіяльності (наприклад, приховування діагнозу хвороби, яка становить суспільну небезпеку) не зазначається. Об'єктивна сторона даного складу злочину повинна характеризуватися суспільно небезпечними діями (як дією, так і бездіяльністю). Тому вважаємо за доцільне запропонувати внести зміни до статті 325 КК України та передбачити в диспозиції статті термін «діяння».

Отже, точне встановлення ознак об'єктивної сторони порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним хворобам та масовим отруєнням має важливе значення для правильної кваліфікації вчиненого діяння і призначення покарання.

Список використаних джерел

1. Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19: постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zapobigannuyaposhim110320rennyu-na-teritoriyi-ukrayini-koronavirusu-covid-19>. (дата звернення: 01.06.2020).

2. Про захист населення від інфекційних хвороб: закон України від 6 квітня 2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>. (дата звернення: 01.06.2020).

3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та доповн. Київ : Дакор, 2019. 1387 с.

4. Офіційний сайт Служба безпеки України URL: <https://ssu.gov.ua/ua/news/1/category/21/view/7389#.khDIZiUX.dpbs>

5. Закон України від 17.03.2020 р. № 530-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-IX>